

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo oceloletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejetim mesечно . . . " 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo oceloletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettirvrat (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zabvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettirvrat po 21 vtr.

Poslano:

enostolpna pettirvrat po 40 vtr.

Izhaja vsak dan, izvenemli nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vosni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Za dom v bojni grom!

Cesarjev manifest avstrijskim narodom:

Njega c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je najmilostiveje blagoizvolilo izdati sledeči Najvišji rokopolis in manifest:

Ljubi grof Stürgkh!

Odločil sem se naročiti ministru za Svojo hišo in za zunanje stvari, naj kraljevi srbski vladi notificira, da je med monarhijo in Srbijo nastopilo vojno stanje. V tej usodepolni uri čutim potrebo, obrniti se na Svoje ljubljene narode. Naročam Vam torej, da obče objavite priloženi manifest.

V kopališču Ischi, dne 28. julija 1914.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Mojim narodom!

Bila je Moja najiskrenejša želja, da bi leta, ki so Mi še usojena po milosti Božji, posvetil delom miru in da bi Svoje narode obvaroval težkih žrtve in bremen vojne.

Toda Božja previdnost je odločila drugače.

Spletke sovraštva polnega nasprotnika Me silijo po dolgih letih miru zagrabiti za meč, da varujem čast Svoje monarhije, da branim njen ugled in njeno stališče kot sile, da varujem njeno posestno stanje.

Z nehvaležnostjo, ki hitro pozabi, je kraljevina Srbija, ki smo jo od prvih početkov njene državne samostojnosti do najnovejšega časa Moji predniki in Jaz podpirali in pospeševali, je že pred leti nastopila pot odkrite sovražnosti zoper Avstrijsko-Ogrsko.

Ko sem po treh desetletjih blagoslovljenega dela miru v Bosni in Hercegovini razširil Svoje vladarske pravice na ti deželi, je ta Moja odredba v kraljevini Srbiji, koje pravice se nikakor niso kršile, vzbudila izbruh nebrzdane strasti in najsrdečjšega sovraštva. Moja vlada se je takrat poslužila lepe predprave močnejšega in je v najskrajnejši prizanesljivosti in dobrotljivosti zahtevala od Srbije samo znižanje njene vojske na mirovni stalež in obljubo, da bo v bodoče hodila pot miru in prijateljstva.

Isti duh zmernosti je vodil Mojo vlado, da se je omejila na varovanje najvažnejših življenskih pogojev monarhije, ko se je Srbija pred dvema letoma bojevala s turško državo. Temu vedenju se je v prvi vrsti zahvaliti za dosego vojnega namena.

Nada, da bode srbska kraljevina cenila potrpežljivost in ljubezen Moje vlade do miru in da bo izpolnila svojo besedo, se ni uresničila.

Vedno višje plameni sovraštvo zoper Mene in Mojo rodovino, vedno bolj neprikrito se pojavlja stremljenje s silo odtrgati neločljiva ozemlja avstrijsko-ogrsko.

Zločinska gonja sega čez mejo, da bi na jugovzhodu monarhije izpodkopala temelje državnega reda, da bi narod, kateremu naklanjam v očetovski ljubezni Svojo polno skrb, omajala v njegovi zvestobi do vladarske rodovine in domovine, ki bi doraščajočo mladino premotila in jo naščuvala k hudodelnim dejanjem blodnosti in veleizdaje. Cela vrsta moralnih naklepov, po načrtu pripravljena in izvršena zarota, ki se je strašno posrečila in v srce zadela Mene in Moje narode, je daleč vidni krvavi sled tistih tajnih spletek, ki so se započele in vodile iz Srbije.

Ta neznosna gonja se mora ustaviti, neprestanim izzivanjem Srbije se mora narediti konec, ako se naj ohrani čast in dostojanstvo Moje monarhije neomadeževano in ako se naj ne pretresa neprenehoma njen državni, gospodarski in vojaški razvoj.

Zaman je naredila Moja vlada še zadnji poskus, doseči ta cilj z mirnimi sredstvi, Srbijo pripraviti z resnim opominom, da krene na drugo pot. Srbija je zavrnila zmerne in pravične zahteve Moje vlade in je odklonila izpolniti tiste dolžnosti, kojih izpolnjevanje je v življenju narodov in držav naravna in potrebna podlaga miru.

In tako se moram odločiti s silo orožja ustvariti neobhodno potrebna poročstva, ki naj zagotovijo Mojim državam mir v notranjosti in trajni mir na zunaj.

V tej resni uri se popolnoma zavedam cele dalekosežnosti Svojega sklepa in Svoje odgovornosti pred Vsemogočnim.

Preskusil in uvaževal sem vse.

Z mirno vestjo nastopam pot, ki mi jo kaže dolžnost.

Jaz zaupam Svojim narodom, ki so se v vseh viharjih vedno v složnost in zvestobi družili okoli Mojega prestola in ki so bili za čast, velikost in moč domovine vedno pripravljeni za najhujše žrtve.

Jaz zaupam hrabri avstrijsko-ogrski vojni moči, polni požrtvovalnega navdušenja.

In Jaz zaupam Vsemogočnemu, da podeli zmago Mojemu orožju.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Ob zgodovinski uri.

Dunaj, 29. julija. Današnja »Wiener Zeitung« piše:

V velikem zgodovinskem trenutku je povzdignilo Njegovo Veličanstvo cesar besedo na svoja zvesta ljudstva. Poziva jih, da naj požrtvovalno, s pogumom, ki se ne straši smrti, izvršijo svoje dolžnosti. Besede Najvišjega gospoda vojske bodo v prsih vsakega dobrega državljanca monarhije visoko razplamtele domoljubno čustvo in postavile važnost slovesnega trenutka v najsvetlejšo luč. Prevzvišeni knez miru, ki je z blagoslovljenim, požrtvovalnim delom, z državniško modrostjo in mnogokrat z velikimi žrtvami svojim zvestim narodom in celi Evropi skozi desetletja dragoceni mir ohranil, poziva zdaj narode, ki žive pod njegovim slavim žezlom, k meču. Brani čast, brani obstoj države, da bi nadalje potrpežljivo prenašali še neznosnost in predrznost spletkarskega sosodstva. Zločinske roke so prelele najplemenitejšo kri. Navedli so se prepričevalni dokazi, v kateri šoli so se zločinski hudodelci naučili svojega zločinskega rokodelstva in kdo da je vodil njih izobrazbo. Najstrupenejši sovražniki Avstro-Ogrske so pa odklonili, da bi se

uklonili pravičnim in zmernim zahtevam monarhije, da bi napravili pokoro za izgubljeno, ki se ne more več vrniti in da bi jamčil v bodočnosti za mirno sosodstvo. Po Najvišji volji ina zdaj naše svitlo orožje zadnje, odločilno besedo. Dober in pravičen je ta boj, ki se je vsilil naši domovini, milost božja ga bo podpirala. Jamčijo nam za to naše pridne čete, ki žare v plemenitem vojnem navdušenju, za to nam jamčijo poveljniki naše armade, ki so se v dolgem, trudopolnem delu v miru izšolali in nemalo prevzvišene naloge človeštva, za katere se brez strahu borimo. Ne vodi nas pohlep po zemlji, tudi ne predrzno stremljenje, da razširimo svoje ozemlje. Borimo se za politično pravičnost, za uveljavljenje pravice in pravosti v življenju držav in narodov.

Odločno nastopamo za etično kulturo zapadnih dežel. proti vednemu prelomljenju besede, proti zviti zahrbtnosti in proti tistim zločinskim tendencam, ki smatrajo umor za dobrodošel argument. Splošno nevarno hujskanje in podzemeljsko ruvanje se mora končati, izravnati se mora zloben plevel obrekljivega sovraštva, nič več se ne sme dopustiti tujim elementom, da bi na ozemlju, ki ga je naše požrtvovalno

delo otvorilo zapadni kulturi, zapeljivali in vzgajali našo mladino h knežjim umorom, k zarotam in k zarotniškim spletkam. Za dobro in pravično stvar je pograbila Avstro-Ogrska za meč. Odgovornost za posledice zadene edino le krivca. Avstro-Ogrska je z brezkončno potrpežljivostjo zasledovala ruvanje in čakala, če le še ne napoči dan, ko izpregleda zaslepljeni sosed in se ne premisli in ne izpozna vrednosti poštenih in odkritih zvez nasproti monarhiji. Napočil ta dan ni, pač pa 20. junij. V plemeniti povzdigi duše, v občudovanja vredni slogi, v kateri so se pozabila vsa ločilna nasprotstva, se zbirajo narodi monarhije okoli svojega goreč ljubljenega vladarja in okoli častitljive stare zastave. A tudi izven meja države dobajajo poročila o izjavah simpatij. Brezštevilne pritrditve, izhajajoče iz prvotnega ljudstvenega čustva, dobajajo osobito iz zvezne Nemčije, ki nam v zvezi s slovesno zatrditvijo kraljevske italijanske vlade, da naši prijatelji in zavezniki znajo ceniti čisto upravičenost našega boja. Plamteče besede Najvišjega manifesta bodo srca močnejše bila. Z opogumljajočo jasnostjo nam kaže pot, ki nam jo ukazujeta nastopiti čest in pravica, nič manj jasno nam pa tudi ne kaže smeri

tega nam vsiljenega boja: trajno in z jamčeno vzdrževanje častnega miru. Cesarški manifest bo našel navdušeni odmev v edinem, mogočnem klicu, ki se bo daleč na okoli čul: Bog nam ohrani ljubljene cesarja! Bog obvaruj našo drago domovino!

Dunaj, 28. julija. Današnji »Fremdenblatt« piše (»Fremdenblatt« je oficijozno glasilo zunanega ministrstva): Napovedana je vojska. Avstro-Ogrski narodi niso že dolgo dni več dvomili, da se vojska ne more odvrniti in dati, ki hite pod naše zastave, grede zdaj res v boj, da mora postati zdaj resno in da nas zdaj ne more nič zadržati, da proti sosedu, ki je postal naš najstrupenejši sovražnik, rabimo orožje, nastopimo z orožjem. Ljudsko mnenje, ki je z vso silo izbruhnilo, je blagoslovilo sklep tistih, ki vladajo. Ljudstvo ni niti omahovalo, niti se balo, v ljudstvu je bila že vojska tu, zdaj je tudi dejstvo za Evropo. Evropa vidi zdaj tudi nekaj drugega. Ona vidi, da Avstro-Ogrska ni le zgolj politična in državnopravna, marveč da je tudi poljudna posest. Vse fantazije naših sovražnikov obledi v očigled mogočnega pojave naše notranje življenske sile, v viharjem soglašanju čustev v Avstro-Ogrski, ki so se pojavila od Boden-

skega jezera do skrajne vzhodne meje, od Krkonošev globoko doli do juga. Naša monarhija tvori zdaj čuvstveno enoto in suha beseda »skupne zadeve« zadobiva pred svetom vsebino, barvo in mogočno važnost. Naša monarhija, to veliko telo, o katerega starostni slabosti in razpadlosti so norci govorili, ki ne vidijo, kar živi pod površjem, ta monarhija ima dušo. Vsi smo to znali, a nismo o tem tudi o hudih dnevih dvomili. Zdaj znajo to tudi tisti, ki tega niso verovali, ker tega niso hoteli verovati. Predvsem vedo to zdaj tisti sovražniki, ki so na to blodno gradili svoje upanje in črpali iz njega srčnost in prešernost za svoje lahkomišelnost počenjanje, ki se je zadnji čas v hudodelstvo razvilo. Priborili smo to veliko moralno zmago še prej, ko nam pribori vztrajnost naših vojakov druge zmage. Pravljiča o naši slabosti v inozemstvu, ki so jo naši notranji spori povzročili, je razblinjena. Svetovna povestnica ne dela po šabloni, marveč dela oblike iz množine motivov. Za propagando, ki si stavlja namen, da nam naše jugoslovanske dežele odtrga in jih pridruži kraljestvu Karagjorgjevičev, upa to doseči po brezprimerni ekspanzijski zmožnosti velesrbske misli v šablonski obliki prejšnjega stoletja, da se pogazi in uniči Avstro-Ogrska. Ta misel se pa mora strmoglaviti ob zbrani sili naše monarhije, ki ga goji, kar zdaj svet uvideva, duh iz globočine kipečega studenta ljudskega čuvstva.

Naša monarhija je danes napovedala Srbiji vojsko, a najzloglasnejšo malo vojsko vodi Srbija proti nam že več let. Čim globokejšo prodiramo v delo velesrbske propagande, čim natančneje se učimo izpoznavati arsenal zapeljavanja, obrekovanja, strupa in bomb, ki so jih postavili v svojo službo, tem jasnejše mora vsakdo izpoznati, da protisunek, ki ga zdaj vodimo, nismo mogli več opustiti in ga tudi nismo mogli več odgoditi. Same sebe bi bili pustili, če bi se bili še obotavljali in ako bi se bili pogajali, mesto da bi nastopili. So trenutki, ki za dolgo dobo določajo usode držav, in tak trenutek smo doživeli, ko se je rešilo vprašanje, če naj pograbimo meč zdaj, če bi ne bili popolnega zadoščenja dobili.

Hvaležnost so dolžni avstro-ogrski narodi svojem najvišjemu vojnemu gospodu, ker je sklenil velik sklep, od katerega izvedbe nas danes nič več ne zadržuje. Zdaj, ko se naše zahteve niso izpolnile in ko se je napovedala vojska, je napočila tista ura, ko to, kar se je sklenilo, tudi udeležimo in ko bodo mesto besedi govorili dejanja. Zdaj veljaj le ena misel: Naprej! Cesar pričakuje, cela monarhija pričakuje, da vsak, ki gre na vojsko, stori svoje in da pridejo naši vojaki s slavo nazaj v domovino. Cesar je odposlal svoje vojske k zmagi, zmagovito se bodo vrnili!

Poveljniki in poveljujoči generali Avstro-Ogrske.

1. Vojni zbor v Krakovu: general konjenice, Karl grof Kirchbach od Lauterbacha
 2. Vojni zbor na Dunaju: general infanterije, Blaž Schemua;
 3. Vojni zbor v Gradcu: general infanterije, Emil Colerus pl. Geldern;
 4. Vojni zbor v Budimpešti: general konjenice, Karel pl. Terstyansky Nadeski;
 5. Vojni zbor v Požunu: fcm. Pavel pl. Puhalo Brložki;
 6. Vojni zbor v Košicah: general infanterije, Svetozar Borojevič od Bojne;
 7. Vojni zbor v Temešvaru: general infanterije, Oto Meixner pl. Zweienstamm;
 8. Vojni zbor v Pragi: general konjenice, Artur baron Giesl od Gieslingena;
 9. Vojni zbor v Ljutomeficah: general Lotar pl. Hortstein;
 10. Vojni zbor v Przemislu: general infanterije, Hugo Meixner pl. Zweienstamm;
 11. Vojni zbor v Lvovu: general konjenice, Deziderij Kološvary Kološvarski;
 12. Vojni zbor v Hermannstadu: general infanterije, Herman Koevess pl. Koevshaza;
 13. Vojni zbor v Zagrebu: baron Adolf Rhemen, general infanterije;
 14. Vojni zbor v Innsbrucku: general konjenice, Viktor Dankl;
 15. Vojni zbor v Sarajevu: general infanterije, Mihael pl. Appel;
 16. Vojni zbor v Dubrovniku: fcm. Venceslav Wurm.
- Poveljnik generalnega štaba je general, baron Konrad pl. Hoetzendorf.

Avstrijska finančna mobilizacija.

Položaj, ki je nastal ob izbruhu vojne s Srbijo, nas tako v vojaškem kakor tudi v finančnem oziru ni našel nepripravljenih, tako da se nam ni bati nobene zadrege v katerikoli oziru. Del stroškov za vojaško oborožbo se bo pokrilo deloma iz brambnih kreditov, za ostalo pa pride v poštev takozvani vojni zaklad. Za pokritje nadaljnjih vojaških odredb sta oba finančna ministra storila potrebne korake za najetje 300 milijonskega 5% posojila z 2 letnim vračilnim rokom; v to svrhu se že vrše pogajanja med pošteno hranilnico in nekim domačim bančnim konzorcijem. Avstroogrška banka je nastopivše vojno stanje vpoštevala na ta način, da je zvišala obrestno mero od 4 na 5%, o čemer je pomniti, da je znašala obrestna mera za časa zadnje srbske krize tekem poldruga leta celih 6%. Borzni promet se je do 30. julija sistiral, da se v naprej onemogoči kaka borzna panika. Ta odredba je v prvi vrsti v prid našim državnim rentam, ker se bo njihovo notiranje za bližnji čas najbrže tudi v Berlinu sistiralo. Zanimivo je, da je zadnje tedne vladalo na dunajskem vrednostnem trgu kljub vojni nevarnosti mirno in dostojanstveno razpoloženje. S sistiranjem borznega prometa so se izpodmaknila tla divji špekulacijski gonji gotovih krogov. Kakor vsak trg je tudi vrednostni trg podvržen vplivu raznih senzacionalnih poročil, katerih resničnosti ni vselej mogoče nemudoma dognati ter so zato mogoče velike prevare in zavajanja. O tem so nam posebno jasna priča dogodki na dunajski borzi minole sobote, ko je srbska vlada zastopnike evropskega časopisja nalašč napačno poučila o nameravanih svojih korakih. S sistiranjem borznega prometa je sedaj vsakomur dana prilika, da mirno preprodi položaj in počaka, dokler se razjasni.

Peterburško pismo.

Peterburg, 24. julija 1914.

Naše glavno mesto preživlja sedaj dneve, kakršnih še ni videlo od viharnege 1905/1906. leta. Carja Nikolaja je silno zadelo poročilo o groznem sarajevskem dvojnem umoru dne 28. junija. Ko je dobil to vest, je car takoj odpovedal vse avdijske ter se tudi družinskega kosila ni udeležil. Izostala je tudi Sasonova avdijska, ki se je vršila šele naslednji dan. Na slovanskem banketu, ki se je vršil pred tednom dni, je vladala velika pobost. Kdor je mislil, da bo Poincaréjev obisk dvignil razpoloženje v Peterburgu, se je hudo zmotil. Oficialna Rusija je pač vriskala veselja nad tem obiskom, toda prebivalstvo je ostalo hladno. Instinktivno se čuti, da ni več Francija, ki daje, marveč Rusija.

Avstro-ogrška nota srbski vladi je v Rusiji splošno napravila globok vtis. Sodili so, da bo Srbija odgovor odklonila, a za kak nastop Rusije ne vidi nihče nobene povoda. Le v slučaju, da bi Avstro-Ogrska nameravala od Srbije odtrgati kak kos zemlje, bi se podvzel nastop v prilog Srbije. Po tem soditi, se torej korak Avstro-Ogrske odobruje. Vendar pa v tem oziru menda ni v vladnih krogih ne vlada edinost. Včeraj je par sto mladih ljudi poizkusilo manifestirati pred srbskim poslanstvom; ravno tedaj pa je prišla mimo množica strajkujočih delavcev, ki so s svojimi socialističnimi klici zadušili srbofilске manifestacije. Demonstranti so skušali nato množico peljati pred avstro-ogrsko in belgajsko poslanstvo, toda tudi to se je izjalovilo. Vrhutega sta bili obe poslanstvi vojaško zastraženi.

Tu imamo pravo obsedno stanje, čeprav ni bilo proglašeno. Vojaštvo je že od nedelje konsignirano in vsak dan dohajajo v mesto nove čete. Delavci pravijo, da je število stavkujočih naraslo že na 200.000 in da so z denarjem za več tednov preskrbljeni. Vsak dan se vadijo v grajenju barikad in zdi se, da inajo topot vojaško izvežbane ljudi za voditelje. Vsak dan se dogajajo krvavi spopadi; ječe so prenapolnjene. V Peter-Pavlovi trdnjavi šotore vjetnik že na dvorišču. Celokupni promet z inozemstvom je pod strogim nadzorstvom.

Finančni minister je dal nedavno denarnim zavodom na razpolago 50 milijonov rubljev, da bi podprl kurze ruskih vrednot, na katere neugodno vplivajo tudi slaba poročila o letini.

Hrvatska.

NA REKI HRVATI Z HRVATSKO ZASTAVO NA KOLODVOR.

Reka 28. julija. Visoko dvignjena, od vseh strani pozdravljena je vihrala po Reki sinoči velika hrvatska trobojnica. Nosili so jo Hrvati, ki gredo polni navdušenja v vojsko proti svojemu

največjemu sovražniku. Nepregledna množica ljudstva je sledila sprevedu. Peta se je »Liepa naša domovina« po glavnih ulicah Reke, pela tudi Jelačićeva himna. Dospevši pred kolodvor je pela množica »Oj Hrvat« ter se nato vrula kličeč »Slava Ferdinandu« in burno aklamirala našega sivolasega vladarja. Italijani so se dostojno vedli. Nihče se ni spodikal nad Hrvaško trobojnico. Nekateri so celo klicali: »Eviva Croati!«

PREKI SOD NA HRVATSKEM.

Budimpešta, 28. julija. (Kor. urad.) Ogrski brzojavni urad poroča iz Zagreba: V danes izdani posebni izdaji uradnega lista se proglašajo preki sod v Zagrebu, v celi Slovaški in v Slavoniji.

USTAVLJENI HRVAŠKI LISTI.

Zagreb. Oblasti so ustavile sledeče liste: »Slobodno Riječ«, »Vihor«, »Narodno Jedinstvo«, »Novu Riječ« in »Glas Slobode«.

IZJEMNE ODREDBE V ZAGREBU.

Zagreb. Tu so stopile v veljavo izjemne odredbe ter smejo biti hoteli in kavarne odprte samo do 11. ure zvečer. Hišna vrata se morajo zapirati ob osmih zvečer. Razglašena je tudi odredba, s katero so veliki župan na Hrvatskem in Slavoniji imenovani kraljevskim komisarjem. Po železnicah je uveljavljen vojni vozni red. Med Reko in Zagrebom bosta vozila samo dva vlaka za prevoz civilnih oseb.

PREISKAVA V ABC KLUBU V ZAGREBU.

Zagreb. Policija je napravila preiskavo v ABC klubu ter zaplenila mnogo spisov. Aretirala je predsednika društva Stuhlhoferja in dva člana filozofa Josipa Batona in jurista Zvonimira Švrlljugo.

MARJANOVIĆ IZGNAN V KASTAV.

Zagreb. Vlada je potrdila izgon Milana Marjanovića, urednika »Narodnega Jedinstva«. Izgnan je v svoje rojstno mesto Kastav v Istri.

HINKOVIĆ — ODPOTOVAL.

Zagreb. Odvetnik in saborski poslanec dr. Hinko Hinković je odpotoval iz Zagreba. O tem se mnogo razpravlja, vendar se ne ve za pravi vzrok odpotovanja.

Poljaki Za pravično avstrijsko stvar.

POLJAKI ZA MONARHIJO.

Po mestih v Galiciji so se vršile pretekli ponedeljek velike manifestacije, pri katerih se je pela cesarska pesem in poljske narodne. Take manifestacije so se vršile v večjem obsegu zlasti v Krakovem, Lvovu, Jaroslavi in drugih mestih. Vsi poljski listi odobravajo ta odločni korak monarhije, da se napravi enkrat konec gospodarski krizi in negotovosti v državi. Razpoloženje ljudstva je danes vse drugačno kakor pred 2 leti. Takrat je vladala med ljudmi velika potrlost in strah, danes ni sledi tega. Boljše je vojska kakor pa večna negotovost.

ATENTAT POLJSKE IREDENTE V VARŠAVI?

Lvov. Listi poročajo iz Varšave, da je bilo več atentatov na ruske smodnišnice, ki so eksplodirale. Pri bombnem napadu na pošto je bilo več oseb ranjenih in mrtvih. Misli se, da je to delo poljske iredente, ki hoče s tem Rusiji pokazati, da ne mara vojske.

Na Ogrskem.

POZRTVOVALNOST OGRSKIH DELAVCEV.

Budimpešta. Deputacija ogrskega delavskega društva za podporo invalidov je prišla v klub narodne delavne stranke, kjer jo je sprejel minister grof Tisza. Vodja deputacije je izjavil, da je društvo sklenilo nakupiti iz svojega premoženja državno rento za milijon kron. Govornik je ta korak utemeljeval s tem, da živimo v težkih časih in da je dolžnost ogrskih delavcev, da dokažejo svojo pozrtvovalnost za državo. Grof Tisza je nato v svojem odgovoru izjavil, da ni mogel prikriti svoje ginjenosti, ko je izvedel za ta sklep delavcev. Moramo se boriti z vso silo na gospodarskem polju. Vojska je sicer strašna, vendar pa ima tudi dobre strani. Strankarski boj naj preneha, vsi se borimo za skupno našo domovino, za katero moramo biti pripravljeni, da vse storimo. Končno je želel delavcem, naj to njihovo plemenito delo blagoslovi Bog.

NAVDUŠEVALNE BESEDE GROFA TISZE.

Budimpešta 28. julija. V današnji seji poslanske zbornice je grof Tisza v navduševalnih besedah bodril narode,

da naj v slučaju vojske na klic kralja pohite vsi pod vojne zastave in s tem položje temelj bodočemu miru in blagostanju.

Budimpešta. Po govoru grofa Tisze je bil ogrski državni zbor za nedoločen čas odgoden.

Angleška.

OFICIJELNA IZJAVA ANGLEŠKE VLADE.

London. V spodnji zbornici je dr. še nistem vedel, kakršno stališče je zasedem prejel od avstrijske vlade obvestilo o demarši v Belgradu, sem takoj izjavil napram tukajšnjim poslanikom, da nimamo nikake pravice vmešavati se, dokler ostane konflikt omejen med Avstrijo in Srbijo. Ako bi pa odnošaji med Avstroogrsko, Nemčijo in Rusijo postali nevarni, je to zadeva evropskega miru, ki se nas vseh tiče. Takrat še nistem videl, kakršno stališče je zavzela Rusija. Za slučaj konflikta med Avstroogrsko in Rusijo sem pa izjavil poslanikom, da bi po mojem mnenju le skupno in istočasno posredovanje pri srbskem vprašanju neinteresi-ranih velesil, namreč Nemčije, Francije, Italije in Angleške, na Dunaju in v Peterburgu, katero posredovanje bi merilo na to, da ustavi Avstroogrsko in Rusija vojaške operacije, med tem bi pa vse štiri velevlasti delovale na to, da se konflikt mirnim potom poravnava. Vsem mora biti jasno, da v trenutku, ko preneha spor biti osamljen med Avstroogrsko in Srbijo in nastane spor v katerega je zapletena druga velesila (Rusija) nastane ena največjih katastrof, ki jih je kdaj doživela Evropa. Nihče ne more vedeti kakšen bo konec teh vojnih zapletlajev, katerih direktne in indirektno posledice so nepreracunljive.

Kaj pa Rusija?

(C. kr. korespondenčni urad.)

Dunaj. Tukaj se razširja doslej še nepotrjena vest, da je Rusija mobilizirala pet armadnih zborov.

Berlin 28. julija. »Kreuz-Zeitung« poroča o ruskih mobilizacijskih pripravah iz Skarmirce na nemško-ruski meji na Poznanjskem. Vojaške štacije na meji so dobile dvojno municijo in pjonirski oddelki so zastražili mostove. — Poveljnik trdnjave Kronstadt, general Davilov je svoj dopust prekinil in odpotoval v Rusijo. Iz Nemčije je odpotovalo iz kopališč in letovišč mnogo Rusov in Nemcev.

Berlin 28. julija. Po nekem peterburškem poročilu je odredila Rusija mobilizacijske odredbe. Vse vaje v ruskih taboriščih so prekinili. Vojaki so odrinili v svoje garnizije. Železnice vozijo velike transporte.

Berlin. Iz Peterburga se poroča, da je javno mišljenje nekoliko bolj prijazno napram Avstriji. Upa se, da se vojska omeji, vendar bodo iz previdnosti mobilizirani vsi zahodni okrajji.

Dunaj, 29. julija. Dosedaj Rusija še ni podvzela nobenega diplomatskega koraka.

Dunaj. Danes so nabili na črni deski glavnega brzojavnega urada, da se brzojavne zveze z Rusijo motijo.

Naš sovražnik.

Berlin, 29. julija. »Lokalanzeiger« poroča iz Belgrada: Ministrski predsednik Pašić se je izrazil te dni, da je vojska z Avstrijo neizogibna, ako ne bodo velesile posredovale. Pašić je mislil s tem reči, da bi Srbija ne imela ničesar proti temu, ako bi velesile nanjo pritisnile, da sprejme vse zahteve v celoti, ki jih je stavila avstrijska vlada. Za Srbijo da bi bil to sprejemljiv izhod iz tega konflikta, ker bi stvar izgledala tako, da se je udala volji Evrope.

Berlin, 28. julija. Kralj Peter in ministrski predsednik Pašić sta dospela semkaj. Ob 11. uri dopoldne je bila z bobnanjem razglašena mobilizacija.

Berlin 29. julija. »Berliner Tagblatt« poroča, da so že 27. julija zadnje čete Belgrad zapustile, tako da ni danes v srbski prestolnici niti enega vojaka več. Banke so vse zaprte in ves denar so spravili v notranjost dežele. V mestu je promet ustavljen.

Berlin, 29. julija. »Berliner Tageblatt« poroča, da se zbirajo srbske čete v črti za Kragujevcem in Nišem. Poveljstvo nad srbsko vojsko je prevzel prestolonaslednik princ Aleksander.

Budimpešta. Iz Belgrada se poroča, da je stotnik Dušan Petrovič, ženin Ludmile Hartwig, hčere umrlega poslanika, z bičem pretepel prestolonaslednika Aleksandra. Že takrat, ko je nenadoma umrl poslanik Hartwig, so je poročalo, da je prestolonaslednik

Aleksander na splošno pozornost vzbujajoči način dvoril gospodični Hartwigovi. Nesrečni oče deklice je moral kot ruski poslanik in eden najboljših diplomatov ostati na svojem mestu v Belgradu, čeprav bi ga radi hčere, katero je zelo ljubil, rad zapustil. Hartwigova hčer je kratotica. Prestolonaslednik je bil naravnost vsiljiv. Znano je, da ga je Hartwig eno uro pred svojo smrtjo ob nenavadni uri moral sprejeti. Lahko si mislimo, kakšno je bilo vedenje prestolonaslednika napram gospodični Hartwigovi, ako je privedlo srbskega častnika do tega, da je prestolonaslednika z bičem pretepel.

Dunaj. Dunajska »Zeit« poroča iz Pariza, da se je srbski ministrski predsednik Pasić nasproti dopisniku lista »Paris Journal« izjavil tako-le: Srbija računa na energično posredovanje Trojnega sporazuma. Srbija je odločena, da štiti svoje pravice s pomočjo orožja.

Milan, 29. julija. »Secolo« poroča iz Niša: Prestolonaslednik Aleksander je dobil od vojaških načelnikov štirih vojnih korov zagotovilo, da bo tekom treh dni zbranih 300.000 linijskih čet in 100.000 mož rezerve. Dne 27. julija je prišlo v Niš več letalnih strojev, katere bodo vodili srbski častniki, ki so se na Francoskem izvežbali.

Konstanca 28. julija. Črnogorski kraljevič, ki je bil tu s svojo ženo v nekem sanatoriju, je danes dopoldne od tu odpotoval.

Zemun. Srbske čete se pomikajo proti avstrijski meji.

Rim. (C. kr. koresp. urad.) Agencija Stefani javlja iz Niša: Včeraj dopoldne bi se morala v Nišu otvoriti srbska skupščina, kar se pa ni moglo storiti, ker skupščina ni bila sklepčna. Poštni in brzojavni promet je prekinjen. Prestolonaslednika regenta še ni v Niš. Po deželi je mir.

Zofija. V Nišu kaže najvažnejši akti iz vseh ministrstev kaotično raztreseni in nakopičeni na peronu.

Dunaj. V Belgradu so izobešene na vseh bolnišnicah bele zastave.

Dunaj, 29. julija. Nocoj po polnoči so se pričele sovražnosti.

Balkanske države.

BULGARI, GRKI IN RUMUNI.

Sofija, 28. julija. S poučene bulgarske strani se poroča: Bulgarija bo toliko časa izvajala najstrožjo nevtralnost nasproti Srbiji, dokler ostane spor med Avstrijo in Srbijo omejen in dokler ne poseže vmes kaka druga država, če je tudi zaveznica Srbije.

Atene. Izročitev avstrijskega ultimata je tukajšnje uradne kroge nekoliko vznemirila radi tržnih zvez med Grško in Srbijo, a zveza s Srbijo Grški ne nalaga nikakih dolžnosti, da nastopi za Srbijo. Grška korist sicer zahteva, da ostane stališče Srbije na Balkanu neprikrajšano, a kljub temu Grška nima povoda, da bi se vmešavala v spor Avstro-Ogrske s Srbijo in to tem manj, ker ni bila naprošena za pomoč.

GRŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK VENIZELOS POTUJE DOMOV.

Venizelos se je dne 28. julija odpeljal iz Monakovega v Trst, odkoder odpotuje naravnost v Atene. Njegova pot v Bruselj, kjer bi imel konferenco s turškim vezirjem, vsled politične izpremembe odpade.

Stališče Nemčije.

Wildpark. Pri sprejemu nemškega cesarja na tukajšnjem kolodvoru so bili navzoči državni kancelar Bethmann-Hollweg, generalni polkovnik pl. Kessel, generalni polkovnik pl. Plessen, šef generalnega štaba, šef admiralnega štaba itd. Cesar se je s cesarico odpeljal v novo palačo in je nato takoj sprejel v daljšo avdijenco državnega kancelarja, takoj nato pa šefa generalnega in admiralskega štaba.

Berolin. (Kor. urad.) Avstrijsko vojno napoved so tu izvedeli ob 7. uri zvečer ter je povsod izzvala veliko navdušenje.

Berolin, 28. julija. »Vossische Zeitung« poroča, da bo šel princ Henrik v London, da pridobi Anglijo v eventualni vojski za nevtralnost.

Köln. (Korespondenčni urad.) »Kölnische Volkszeitung« dementira vest francoskih listov, ki so te dni pisali, da je nemški cesar poslal v Peterburg brzojavko, v kateri je svaril Rusijo, naj se ne vmešava v avstrijsko-ruski spor. Take brzojavke nemškega cesarja ni bilo. Vest pariških listov ima namen kaliti prijazne odnose med Nemčijo in Rusijo.

Razna poročila.

OMEJITEV VOJSKE NA AVSTRIJO IN SRBIJO.

Berolin, 29. julija. »Brzojavna unija« poroča iz Pariza: Po splošni nervoznosti

in pesimizmu zadnjih dni, ki je zavladal v francoskih listih, je nastal sedaj precejšen preobrat. Politični položaj se presoja popolnoma mirno. Vzrok temu je okoliščina, da je cesar Viljem sam vmes posegel v spravljenem smislu. Cesar Viljem je, kakor pripovedujejo merodajni krogi, po brežičnem brzojavu naročil državnemu tajniku za zunanje zadeve pl. Jagovu, obrniti se na nemške poslanike v Londonu, Parizu in Petrogradu. Na teh mestih naj se zagotovi miroljubnost nemške vlade. To se je zgodilo vsaj v Parizu. Nemški poslanik pl. Sachsen je bil dvakrat v francoskem zunanjem uradu in je konferiral z namestnikom ministra za zunanje zadeve, Bienvenu Martin. Uradno poročilo o teh konferencah pravi, da sta iskala oba poti, po kateri naj se ohrani mir v Evropi. Slično poročilo prihaja tudi iz Petrograda.

VOJNI MANIFEST POVSOD SPREJET Z NAVDUŠENJEM.

Dunaj, 29. julija. Splošno prihajajo vesti, da je bil cesarjev vojni manifest povsod sprejet z največjim navdušenjem.

CESAR SE VRNE V LAINZ.

Dunaj, 29. julija. Cesar Franc Jožef se vrne jutri v Lainz pri Dunaju.

ITALIJANI SE VRAČAJO DOMOV.

Frankfurt 28. julija. Laški delavci, ki so podvrženi vojaški dolžnosti, odhajajo v velikih trumah domov na Laško. Večinoma so delali v renki provinci, v Saarbrückenu.

VELIKE MANIFESTACIJE NA DUNAJU.

Dunaj, (Kor. urad.) Včeraj zvečer je nad 5000 oseb manifestiralo pred palačo nadvojvode Friderika ter pelo cesarsko pesem. Nadvojvoda se je zahvaljeval odkrite glave na vse strani. Ljudstvo je nadvojvodo burno pozdravljalo.

Dunaj. (Kor. urad.) Zvečer so se pomirile velikanske manifestacije pred vojnim ministrstvom.

OKLIC »RDEČEGA KRIZA«.

Dunaj. (Kor. urad.) »Rdeči križ« objavlja oklic na vse avstrijske prebivalstvo, naj z darovi in živili pomaga ranjenecem in drugim vojakom v vojski.

Dunaj. (Kor. urad.) Nadvojvoda Friderik je daroval za avstrijski »Rdeči križ« 50.000 K in za ogrski »Rdeči križ« 50.000 kron.

Dunaj. Predsednik avstrijske delniške družbe za izdelovanje orožja je izročil vojnemu ministru v imenu podjetja za Rdeči križ 20.000 K.

V SARAJEVU.

Sarajevo. (Kor. urad.) Ganljiva je požrtvovalnost občinstva za armado. Čete občinstva navdušeno pozdravljajo.

RAZNE PODROBNOSTI.

Dunaj, 28. julija. (Kor. urad.) Demarša je splavala po vodi. Nemško-angleška akcija, da se vojska lokalizira, je ostala dozdaj še brez vidnega uspeha. Po zdaj še nepotrjenih poročilih mobilizira Rusija pet armadnih zborov. Nemško pomorsko brodogradništvo je vrnilo v Wilhelmshafen. Poincare se je vrnil v Pariz. V Belgradu se je proglasil trimesečni moratorij.

AVSTRIJSKA TELEFONSKA ZVEZA Z INOZEMSTVOM.

Dunaj. Telefonska zveza avstrijskih in ogrskih mest z inozemstvom so zaprli. Vse za inozemstvo namenjena telefonska poročila strogo cenzurirajo. Promet je možen samo potom brzojava.

TRGOVINE IN PROMETNI LOKALI OB NEDELJAH ODPRTI.

Trgovinsko ministrstvo je obvestilo vse deželne vlade, da smejo dati trgovinam kar mogoče velike olajšave glede zapiranja trgovin. Zlasti trgovine bodo smele biti tudi ob nedeljah odprte.

PREDČASNA UVRSTITEV V ARMADO.

Dunaj, 28. julija. Z ozirom na resne dogodke se zadnji letnik tehnične vojaške akademije v Mödlingu uvrsti v armado ne 18., marveč že 1. avgusta.

KONGRES ZA SVETOVNI MIR PRELOŽEN.

Dunaj. (C. kr. koresp. urad.) Kongres za svetovni mir, ki bi se tu imel vršiti meseca avgusta, je preložen.

POSVETOVANJE V PETERBURGU.

Peterburg, 28. julija. V zunanjem uradu se vrše vsak dan važna posvetovanja. Sazonov se posvetuje z zastopniki trozvezne diplomacije. Razgovorov se mnogokrat tudi angleški poslanik udeležuje.

FRANCIJA MOBILIZIRA.

Berolin, 28. julija. Iz Pariza dohaja poročilo, ki še ni potrjeno, da namerava Francija pozvati pod orožje triletnike rezervnikov.

MEŠČANSKA VOJSKA NA ANGLEŠKEM.

London. Nacionalistični prostovoljci, ki so se vrnili v Dublin, so bili v Clontarf ustavljani od policijskih vojakov. Nastal je velik pretep. Vojaki so streljali in ranili več oseb. Ko so vojaške čete dospele v Dublin, jih je ljudstvo obmetavalo s kamenjem, nakar so streljali. Dve osebi sta mrtvi, 40 oseb, med njimi štiri ženske, je pa ranjenih. V bolnici v Dublinu sta umrli še dve ranjeni osebi. Kakor se poroča, so irski prostovoljci prerezali vse brzojavne žice.

ALBANSKE ZMEDE.

Drač. Došlo je 60 Malisorov. Zvečer se je govorilo, da je general de Weer radi sporov z rumunskimi častniki podal knezu demisijo nizozemskih častnikov in da je knez njih demisijo sprejel.

Drač. Knez in kneginja sta se vrnila včeraj zjutraj iz Valone. Nedelja je bila mirna. Ponoči od sobote do nedelje je bil alarm brez povoda.

VELIK FRANCOSKI ŠKANDAL.

Pariz, 29. julija. Madame Caillaux, ki je ustrelila glavnega urednika »Figara«, Calmete, je bila pred porotniki oproščena.

Pariz. (Kor. urad.) Ponoči so bile demonstracije radi oprostilne sodbe v procesu Caillaux.

STRAŠNA NESREČA V DORTMUNDU.

Dortmund. V rovu Adolf von Hansmann v Mengedeju se je zažgala premogova plast. Zgorelo je 15 rudarjev.

NAŠE KRIZE S SRBIJO.

Sedanja kriza s Srbijo je že četrta v zadnjih petih letih 1908. in leta 1909. je bila aneksijska kriza. Izvedli smo delno omejeno mobilizacijo brez črne vojske, leta 1912. smo imeli krizo radi srbskega pristanišča ob Adriji, jeseni 1913 kriza, ker je Srbija zasedla albanske kraje. Dvakrat ali pravzaprav trikrat smo zato delno mobilizirali. Zdaj imamo vojsko. Zadnji čas je za njo.

NOBENE DRAGINJE VSLED VOJSKE.

Vojni dogodki, ki so nenadoma nastopili, povzročajo v prebivalstvu, vsaj v nekaterih bolj razburljivih in plašljivih ljudeh velik strah, da vidijo stvari, ki jih ni. Zlasti raznašajo nekateri prazne govorce, da bo nastopila pri nas vsled vojske v Srbiji velika draginja in druge take reči!

Ta strah in govorica sta popolnoma brez podlage. Te vesti raznašajo nekateri iz strahu, drugi, zlasti špekulantje pa iz dobičkaželjnosti, da bi ljudi odrli in njih stisko izrabili. Prvič ne dobivamo mi iz Srbije nobenih živil, zato ne pride ta stran pri živilih prav nič v poštev. Drugič so vlade že vse poskrbele, da bo na naših trgih toliko živil, kakor jih ljudstvo rabi in ne bo vsled tega prav nobenega pomanjkanja. Ljudje naj bodo pametni in naj nikar preveč blaga na domu ne nakopičijo. Če se hočejo ljudje sami sebe varovati, naj bodo zelo varčni pri nakupu živil. Več ko bodo nakupovali, višje bodo cene, ker trgovci z živilom cene višajo samo tedaj, če je preveliko popraševanje in nakupovanje.

Nič strahu. Hišne gospodinje ostane mirne in peljite svoje gospodarstvo tako naprej, kakor ste ga dozdaj. Kvečjem, da se pri nakupu še bolj omejite na najnujnejše in najbolj potrebne stvari. Če bi pa hoteli vojne dogodke razni špekulantje izrabiti in ljudsko stisko na amazan način izkoristiti, bo že vlada poskrbela, da se bodo take odtirje s primernimi sredstvi preprečile.

Dnevne novice.

+ **Težave listov in časniških korespondenc v vojnih časih.** Za časnikarje in liste so nastopila bridke ure. Vsled ministrskega odloka z dne 25. julija 1914. morajo vse dunajske korespondence predložiti svoje izdaje v pregled vojnemu ministrstvu in nato še državnemu pravdnistvu. Priobčevanje važnih političnih in novic z bojišča bo odsedaj naprej jako pomanjkljivo. Nihče ne ve, kako je in kaj in če tudi korespondence kaj zvedo, ne smejo brez dovoljenja vojnega ministrstva priobčiti. Telefonska zveza je listom skoraj odtegnjena, brzojavke, tudi najnujnejše se zakasne za cele ure. Zato so poročila korespondenc jako pičila in skromna.

Samo po sebi je umljivo, da so po teh odredbah zadeti tudi vsi slovenski listi. Ljudje bi radi kar po tri izdaje na dan in pričakujejo vsako uro vedno svežih novic. Vse zaman! Vojno ministrstvo in državni pravdniki imajo resne obraze in dolge škarje in kdor nima niti pred tem primernega respekta, imajo zanj pripravljene še celice za oddih od časnikarske nervoznosti.

Naj blagovole čitatelji naših listov te stvari upoštevati in ne vse krivde na »slovensko« zanikarnost valiti.

+ **Nesramnosti v odgovoru srbske vlade Avstriji.** Srbski odgovor na avstrijsko noto je nesramnost prve vrste. Srbska vlada noče nič vedeti o tem, da bi takoj odločno nastopila proti revolucionarni propagandi, ki prihaja iz Srbije na avstrijska tla in pravi, da se ne vé za one osebe ter da pričakuje naznanila, da more proti njim postopati. V resnici je pa bila srbska vlada natančno poučena, katere osebe so v tej zadevi sumljive in njena dolžnost bi bila, v tej zadevi takoj nastopiti s pravično preiskavo. Srbska vlada priznava, da so srbski častniki sodelovali pri atentatu na našega prestolonaslednika, objublja pa le, da bo v prihodnje (!) z največjo strogostjo postopala proti osebam, ki bi utegnile zagrešiti kak tak zločin. Srbska vlada dalje v svojem odgovoru objublja, da bo v prihodnjem zasedanju skupščine predložila predlogo o tiskovnem zakonu, ki naj bi preprečila hujskanje proti Avstriji. Srbska vlada v svoji noti noče pristati na to, da bi konfiscirala propagandna sredstva »Narodne Obrane«, srbska vlada je tako predrzna, da pravi, da ji o propagandi tega društva sploh nič znanega ni, dasi se vse rovarjenje te organizacije razvija pred njenimi očmi. Srbska vlada ni dala niti obljube, da bi to društvo razpustila, niti da bi snovanje te organizacije pod kakim drugim imenom preprečila, srbska vlada je v svoji noti popolnoma prešla avstrijsko zahtevo, naj se opusti velesrbska propaganda v šolskih knjigah v Srbiji in glede učiteljev, ki so skoro vsi člani »Narodne Obrane«. Srbija pravi, da bo odpustila one častnike in uradnike, ki bi po sodniškem postopanju bili krivi, da so zagrešili dejanja proti teritorialni integriteti Avstrije. Ker pa Avstrija zahteva odstranitev častnikov, ki so zagrešili sovražno propagando proti Avstriji, kar v Srbiji splošno ni sodniško kaznjivo dejstvo, ten tako tudi v tej točki Srbija ne izpolnjuje avstrijske zahteve ter se celo norčuje iz Avstrije. Zato je tudi ničeva izjava srbske vlade, da je takoj, ko ji je prišla v roke nota avstrijske vlade, dala aretirati majorja Vojislava Tankosića. O Milanu Ciganoviću pa pravi srbski odgovor: Kar se tiče Milana Ciganovića, je on podanik avstro-ogrške monarhije in je bil do junija uslužben pri železniški direkciji kot aspijuant in se ga do sedaj ni moglo najti. Za njim je izdana tiralnica. Srbska vlada pravi c. in kr. avstrijsko vlado, naj da na razpolago ves obtežilni material in vse dokaze. Tudi ta odgovor srbske vlade je silno čuden. Ciganović je namreč tri dni po atentatu, potem ko je bilo znano, da je zapleten v zaroto, odšel na zahtevo policijske prefekture v Belgradu na dopust v Ribari. Torej je neresnično, da je Ciganović 28. junija izstopil iz državne službe. Policijski prefekt v Belgradu je vse potrebno ukrenil za potovanje Ciganovića, in čeprav je dobro vedel, kje se nahaja, vendar je izjavil, da je človek z imenom Milan Ciganović v Belgradu popolnoma neznan. Tako je postal celo policijski prefekt v Belgradu sokrivec morilcev! O tem srbska vlada seveda noče ničesar vedeti! Nadalje je srbska vlada »objubila«, da hoče preprečiti vsako vtihotapljenje orožja in streljiva čez mejo. Obenem hoče preiskati vlada vse obdolžitve proti obmenim uradnikom in jih, če so krivi, najstrožje kaznovati, ako se jim kaj kaznjivega dokaže (!); obenem je vlada pripravljena dati vsa pojasnila o izjavah svojih uradnikov proti Avstro-Ogrski. To izogibanje srbske vlade kaže, da mora srbska vlada biti prav dobro informirana o zločinskem početju svojega obmejnega uradništva. In ali je mogla Avstrija ob taki srbski neodkritostnosti drugače ravnati, kot je ravnala? Vojska, ki jo pričinja, je pravična in poštena, ki bo očistila ozračje!

+ **Patriotične manifestacije v Gorici.** V ponedeljek zvečer je vojaška godba igrala koračnico princa Eugena; cesarsko pesem pred glavarstvom, nato pred škofijo. Po mestu se je vršil mirozov. Na stotine ljudstva je pozdravljalo godbo. Slovenci so se mirozova udeležili v obilnem številu in s svojimi klicji: Živio armada!, Živio Avstrija!, Doli s Srbijo! preglasili vse druge vsklike. — Pozneje se je zbral na korzu laški mob s katerim pošteni Italijani nimajo stika, ki je ob slovesnem trenutku kričal protislovenske klice. Slovenci pa bodo na to odgovorili s tem, da bodo do zadnjega diha vršili svojo dolžnost napram cesarju in domovini.

+ **Srbski zločinci. — Ljudstvo naj pomaga javnim organom.** V šumi pri Retečah (škofjeloški okraj) so v noči od 27. do 28. julija zalotili orožniki dva srbska rokovnjača, ki sta imela pri sebi dinamitne zavoje. Govori se, da sta nameravala razstreliti železniški most čez Soro v bližini medvojske tovarne. Če je res, bodo napravili z njima nagel in kratek obračun. Ljudstvo prosimo, naj skrbno pazi na sumljive ljudi in vrši

tako svojo patrijotično dolžnost ter pomagati javnim organom!

+ Pazite na železnice! Občinstvo se opozarja, naj pazi ob železnič. progah, posebno ob prehodih na varnost življenja in previdnost. Zlasti od danes naprej, ko bo vse zastraženo in bo vsa železniška uprava in vodstvo prevzela vojaška oblast, ki je stroga in natančna!

+ Vseslovanski čebelarški shod v Pragi je odložen za nedoločen čas.

+ Osebnostne izpremembe v naši vojski. Imenovan je general kavalarije grof Karl Kirchbach pl. Lauterbach, inšpektor domobranskega konjeničništva za poveljnika 1. kora v Krakovu. Odstavljen je generalni major Karel Matasij pl. Blagaj. Umirovljeni so: Polkovnik-avditor Ivan Žitko in artiljerijski upravitelj Vinko Cejnek. Imenovani so: polkovnik Josip Hrozny pl. Bojemil, poveljnik 54. polka, za poveljnika 9. gorske brigade; Anton Rada, 54., za poveljnika tega polka; Anton grof Berchtold, poveljnik 88. polka, za poveljnika 19. gorske brigade; Henrik Bolzano pl. Kronstätt, za poveljnika 88. polka; za pomočnega adjutanta nadvojvode Friderika podpolkovnik Viktor Lorx pl. Reszkin, učitelj na vojni šoli.

»Hrvatski Pokret« v Zagrebu je prenehal izhajati.

— Polzkušen napad na železniški most? Graški listi poročajo, da sta se v ponedeljek zjutraj še pred 3. uro približali kljub vojaški straži dve sumljivi osebi železniškemu mostu pri Belipeči na Gorenjskem, ki na klic straže nista hotela obstati. Straža je na sumljivi osebi dvakrat ustrelila. Posebna patrolja je oba zasledovala, vendar se jima je posrečilo ubežati v bližnji gozd.

— Aretacija. Na železniški progi blizu Podbrda na Goriškem je stražniški častnik pozval dva sumljiva tuja potnika, naj izstopita, da se legitimujeta. Imela sta vozne listke za Solnograd. Eden izmed tujcev se je branil in je zapustil vlak le vsled strahu pred orožjem.

— Srbski vohun? V Solkanu blizu želez. mosta so prijeli nekega neznanca, ki je dejal, da je doma iz Brd, a je govoril le srbsko. Ker je bil zelo sumljiv, ga je vojaška patrolja odvedla v Gorico.

— Neosnovane novice. Po postajah državne železnice na Goriškem se je včeraj bliskovito širilo neverjetno poročilo, da je umorjen ruski car z vso družino. Uradno se ta vest dementira.

— Aretacije v Gorici. Kakor poročajo današnji listi, ni bil v Gorici aretiran Andrej Gabersček, pač pa njegov brat odvetniški kandidat dr. Gabersček. V Gorici so internirali več oseb, med njimi odvetnika dr. Tumo, tovarnarja Jakila iz Rupe, nadučitelja Urbančiča iz Mirna in baje še nekatere. Interniranje ima baje le preventiven značaj. Aretirali so tudi nekega Hočvarja.

— Tudi sol polzkušajo nekateri prodajati dražje kot doslej. Kdor bi sol samo za 1 vinar dražje prodajal, bo strogo kaznovan.

— Glede neopravičenega podraževanja živil je obljubila deželna vlada, da izda maksimalne cene, preko katerih ne bo smel nihče prodajati. Prav bi bilo, da bi se postopalo tudi proti onim, ki so te dni poizkušali odrati občinstvo.

— Zasliševanje v Brucku aretiranih srbskih častnikov. Včeraj so v Gradcu dvakrat zaslišali v Brucku na Muri aretirane srbske častnike. Ko so aretirance prepeljali iz garnizijskega zapora k domobranskemu sodišču, je to vzbudilo splošno pozornost. Popoldne ob dveh so privedli dve tudi aretirani civilni osebi. V spremstvu enega stražnika in dveh orožnikov je tekom popoldneva dospela v Gradec družina nekega v Brucku aretirane Srba, obstoječa iz žene in osmih otrok.

— O aretaciji dubrovniškega župana in državnega poslanca Čingrije se še poroča: Po Dalmaciji prevladuje mnenje, da se je Čingrija, ko so bile razkrite srbske agitacije proti monarhiji, bal, da ne bi bil pri tem tudi sam kompromitiran ter je hotel odpotovati v inozemstvo. V trenutku, ko je bil državni zbor zaključen in je ugasnila imuniteta poslancev, se Čingrija ni čutil varnega in je nameraval iti v Nemčijo. Hotel se je podati v spremstvu županovega namestnika notarja dr. Antona Puglieri v Karlove varje. Oblasti so pa na podlagi materijala, ki obtežuje Čingrijo, uvedle proti njemu preiskavo in ga aretirale.

— Ponesrečeni rezervisti. Graški listi poročajo: V Gradcu je v torek po noči padel nek rezervist po nesreči skozi okno in se težko poškodoval. Med postajo Poljčane in Ponikve sta padla z vlaka rezervista Alojzij Mayer in Andrej Podgoršek ter se težko poškodovala.

— Strela je udarila v nedeljo dne 26. t. m. ob 1/2 6. uri zjutraj v poslopje Valentina Erjavca po domače Omivni-

ka v Gorenji Kanovlji št. 9. Pogorela je hiša do tal, škoda je velika, ubogi mož mora pa sedaj še na mobilizacijo dati je sam bolehen, ima ženo bolešno in nedorasle otroke. Zadnje 14 dni imamo sploh po Kanovlji in Spodnji Idriji šestokrat nevlhto in hude nalive, da smo vedno v nekem strahu, kaj bo. Treska in hudega vremena, reši nas, o Gospod!

— Umrl je v Zagrebu znani gostilničar mešan Franjo Tkalcic.

— Velika tatvina biserov. Na policiji v Krakovem je naznanil dunajski trgovec z biseri, Veiner, da mu je nekdo na železniški progi Dunaj—Krakovo ukradel za 15.000 K biserov.

— Škrlatinka se je pojavila na Konju v župniji Vače nad Litijo.

Ljubljanske novice.

Ij Velikanske manifestacije v Ljubljani katere smo doživeli včeraj zvečer, bodo vsakemu, ki jih je doživel, nepozabljive. K poročilu v današnji posebni izdaji pristavljamo še, da je v mnogih oknih bilo videti kipe našega častitljivega cesarja in da je po mirozovu dijaštvo in druga mladina korakala pred cesarjev spomenik, kjer je mladina priredila srčno patrijotično manifestacijo. Ob teh velikanskih izjavah ljubljanskega patrijotičnega prebivalstva je upravičena zahteva, da vse one dame, in vsi oni gospodje, ki imajo različne ređe nam sovražne države, te ređe takoj pošljejo nazaj!

Ij Za sanitetno službo »Rdečega križa« se sprejemajo dame v prostorih S. K. S. Z. (Osrednja pisarna) Ljudski Dom I. nadstropje od pol 9. ure do 12. ure dopoldne in od pol 3. ure do pol 7. ure zvečer.

Ij Popis prebivalstva v Spodnji Šiški. Mestni magistrat ljubljanski je izdal razglas, v katerem opozarja vse ono prebivalstvo Spodnje Šiške, katero se doslej pri odrejenem splošnem popisu še ni popisalo, da to nemudoma stori v nekdanjem občinskem uradu v Spodnji Šiški, ker bo popisovanje tekom dveh dni zaključeno. Kdor se ne prijavi pravočasno z vsemi predpisanimi dokumenti, bo kaznovan v zmislu obstoječih predpisov. — Zadeva je resna in obenem nujna, naj torej vsakdo stori svojo dolžnost!

Ij Umrl so: Marija Zalaznik, delavčeva žena, 25 let, Makso Pirc, sin krojaškega mojstra, 2 leti, Justina Langus, žena zastopnika pivovarne, 27 let, Znidaršič Rudolf, sin delavca, 3 mesece.

Ij Umrl je kantiner g. Osimitsch, star 62 let.

Priloga Okrožnice avstro-ogrsko vlade.

Srbska »Zora«.

Kakor izhaja iz priloge, dodanih avstroogrski okrožnici na veleposlanštva v inozemstvu — tako poroča »Piccolo della Sera« — so obešene pred sprejemnico srbskega vojnega ministra štiri slike. Tri alegorije se nanašajo na zmage srbske vojske, četrta pa izraža udejstvovanje ideala, nasprotnega naši monarhiji. Nad hribovito Bosno in ravno ogrsko planjavo izhaja »Zora«, jutranja zarja srbskih želja. Pred njo stoji ženska podoba s ščitom, na katerem so zapisane vse še neodrešene pokrajine, to je Bosna, Hercegovina, Vojvodina, Srem, Dalmacija itd.

Belgrajska policija in atentat na prestolonaslednika.

Kakor poročajo listi, med drugimi tržaški »Piccolo della sera«, se nahaja med prilogami, dodanimi okrožnici na veleposlanike v inozemstvu, tudi zapisnik o sledičih okolnostih, ki jih je izpovedal neki avstro-ogrski državljani, zaslišani kot priča: Dotičnik je hotel nekaj dni pred napadom avstro-ogrskemu konzulatu v Belgradu naznaniti, da se namerava atentat na prestolonaslednika, ko bo bival v Bosni. Tega pa ni mogel sporočiti na pristojnem mestu, ker ga je belgrajska policija iz ničevih razlogov aretirala, ravno ko je hotel stopiti v avstro-ogrski konzulat. Iz tega zapisnika izhaja, da so bili belgrajski policijski organi obveščeni o nameravanem napadu. Preiskava o tem dejstvu pa še ni zaključena.

Zadnje ure v Belgradu.

Belgrad, 25. julija 1914.

Ze se nahajamo v vojnem stanju in vendar je danes tu vse drugače nego je bilo znamenitega 30. septembra 1912. Tedaj je valovila množica 10.000 oseb v največjem navdušenju skozi mesto, danes pa so ceste, izvzemši maloštevilne skupine v obližju avstro-ogrškega, bulgarskega in ruskega poslanštva, kakor izumrle. Danes stoji kakih poldrug do dva tisoč oseb pred palačo avstro-ogrškega poslanštva. Ljudje

se ne obnašajo grozeče in videti je, da jih je nagnal skupaj v prvi vrsti strah in radovednost. Tudi javni lokali so le zmerno zasedeni; tu je pač slišati psovke in grožnje proti monarhiji, maloštevilnih častnikov, ki prihajajo in odhajajo, pa nihče tako navdušeno ne akklamira kakor leta 1912. Najbolj glasno je v ruski kavarni; ondi so tudi zlostavljali dva gosta, ker so ju imeli na sumu, da sta Avstrijca, a končno sta se legitimirala kot Srba. V tej kavarni se je tudi govorilo, da so se minulo noč v Savo in Donavo položile mine in da se most čez Savo razstrelil.

Dvor in vlada sta mesto že zapustila. Železniška uprava je prešla v vojaške roke; vse proge straži vojaštvo. V Belgradu in okolici stoji pripravljenih kakih 12 do 15 tisoč mož. Prebivalstvo je oboroženo; tudi napol dorasli fantje nosijo revolverje ali browninge. Izvoz živine in mesa je od včeraj ustavljen; obstoječe zaloge mesa je prevzela vojaška uprava. Oboroženci stoje na donavskem bregu in z daljnogledi opazujejo vodno površino, da-li je že videti kje kak donavski monitor. Trgovine in podjetja avstro-ogrskih državljanov so zaprta, istotako nekatere nemške trgovine. Tujakšnji listi ne prinašajo nobenih vojaških poročil več. Prestolonaslednik Aleksander je prevzel najvišje poveljstvo z vojvodom Putnikom; Niš ima biti glavni stan. Armada se razdeli v tri skupine; prva in tretja skupina bosta operirali na Drini. Druga armada je določena za Novo Srbijo. Na bulgarski meji se čete niso pomnožile, ker se zanašajo na rumunsko in grško pomoč. O Bosni in Hercegovini se govori, da so ondi vsi Srbi oboroženi in čakajo le na znamenje iz Srbije, da začno revolucijo. Črnogorska armada dobi srbskega poveljnika; princ Mirko je sprejel generalsko mesto v srbski armadi. Veliko pozornost je vzbudil neki visok rumunski častnik, ki je dospel semkaj in se s posebnim vladnim vlakom odpeljal v Kragujevac.

Književnost.

*** Koledar Slov. Kmečke Zveze.** Zupnikom S. K. Z. smo te dni postali nabiralne pole za »Koledar S. K. Z. II. letnik (1915)«. — Naše zavedno kmečko občinstvo je lanski (prvi) letnik sprejelo z velikim zadovoljstvom. Tudi II. letnik bo tako urejen, da bodo naročniki z njim sigurno zadovoljni. Oblika bo ista kakor lani. Koledar stane 1 krono. S tem je plačana tudi udnina za Slov. Kmečko Zvezo. Velečene gospode zaupnike pa prosimo, da prevzamejo tudi letos nabiranje udov S. K. Z. oziroma naročnikov za naš kmečki Koledar. Vemo, da zahtevamo od vas žrtev, toda v plačilo vam naj bo zavest, da delate manbro in visokim namenom posvečeno stvar. Uporabiti moramo, ako ho, ostati na višku, vsa poštna sredstva, da sklenemo trdno in nerazrušljivo vez med našimi katoliško-narodnimi pristaši. Samo, ako delamo povsod in neumorno v prid našega ljudstva, bo ljudstvo še nadalje rado sledilo sedaj ponosno plapolajoči katoliško-slovenski kmečki zastavi. Seznan članov oziroma naročnikov nam blagovolite na priloženi tiskovini poslati najkasneje do 15. avgusta 1914. Denar pa nam pošljite po položnici na tiskarno Sv. Cirila. — Če kateri zaupnik pomotoma ni dobil nabiralne pole in si jo želi, naj nam to takoj po dopisnici naznani. — Odbor S. K. Z.

Dolžan, Knjiga uradnih vlog. Obrazci političnih, vojaških, finančnih, davčnih, sodnih in vseh drugih vlog za vsakdanje potrebe. Cena 3 K, elegantno vezana 4 K. — Ze naslov sam približno pove, kako bogata zbirka najrazličnejših vlog, ki jih rabimo skoroda vsak dan, je podana v tej knjigi. Obrtne vloge, vloge za uveljavljanje vojaških ugodnosti, davčne napovedi, tožbe, pravde, kupne pogodbe, testamenti; prošnje na deželni odbor itd., vse je v knjigi obrazloženo in pojasnjeno z mnogimi takoj porabnimi vzorci. Ker je pri vsaki vlogi označen tudi predpisani kolek, bo s pomočjo te knjige lahko napravil vsak pravilno vlogo. Koristi, ki jih nudi ta praktična knjiga so tolike, da se bo mal izdatok za knjigo vsakemu takoj bogato izplačal.

Vesele povesti, katere prinaša 3. zvezek Grafenauerjeve »Zbirke slovenskih povesti« so prav lepe, kratkočasne in poučne. Zvezek obsega tri povesti in sicer: Jaklič, »Za možem«, ki prav šegavo pripoveduje, kako se je treba dekletom obnašati, da ne dobe moža; seveda se razbere iz povesti tudi obraten nauk, kako se mu prikupijo; Jaklič, »V pustiv je šla«, ki vzpodbuja do medsebojne prizanesljivosti med zakonskimi ter Jurčičevo povest »Pravda med bratoma«, ki je zajeta iz pisateljeve ožje domovine in slika, kako se radi malenkostnega vzroka spreta mlajši in starejši brat, ter kako se po posredovanju ljudomilega sodnika in po svojih dobitih srečih zopet sprizajzita. Vse tri povesti kažejo kos domačega življenja v veseli

luči in so res polne pravega ljudskega humorja. Vsak sešitek »Zbirke slovenskih povesti« stane samo 60 vin. Preje so izšle v 1. zvezku Ogrinčeva povest »Vojnimir«, v drugem pa Fran Erjavčeve povesti »Hudo brezno«, »Ni vse zlato, kar se svetli«, »Izgubljen mož«, »Ena noč na Kumu«, »Mravlja«. Spričo izredno nizke cene 60 vin. za vsak sešitek bo postala ta zbirka najpoljudnejše čtivo v slovenskem slovetvu.

Vozni red in koledar 1914 1915. Cena 10 vin., v platno vezan 30 vin. Ta najboljše slovenski vozniki red obsega vse slovenske železniške proge, kakor tudi tuje proge, s katerimi so prve zvezane. Voznemu redu, s katerim je združen tudi koledar, je pridejanih pri koncu več praznih listov za bilježke. Cena tega obširnega voznega reda je le radi tega tako izjemno nizka, ker služi ta praktični vozni red tudi reklamnim namenom.

Zemljevid Balkanskega polotoka, 1 : 250.000. Cena v ovitku 2 K. Ta najnovejši slovenski zemljevid balkanskega polotoka in-a začrtane nove in stare meje balkanskih držav, ter torej najjasnejše predložuje, koliko prejšnjega turškega ozemlja si je prisvojila vsaka država. V njem bo našel vsak naročnik označene kraje, kjer so prelivali v zadnji vojski naši bratje svojo kri za krščanstvo in svobodo zlato ter na Balkanu dvignili zopet križ visoko nad turški polmesec. Ta krasni zemljevid dobi vsak naročnik celoletnega dela »Vojske na Balkanu« brezplačno.

Dolžan, Knjiga uradnih vlog. Cena 3 K, eleg. vez. 4 K se je v kratkem času, odkar je izšla, že zelo razširila in priljubila v seh krogih. O tem pričajo najjasnejše priznanja, ki dohajajo založništvu glede te knjige dan za dnem. Knjiga je v resnici izredno praktična in porabna za vse prilike. Politične, vojaške, finančne, sodne in obilno drugih vlog, ki so v knjigi lepo razdeljene po strokah, so tako izbrane, da so skoro vedno porabljive take kot so, ali pa zahtevajo prav neznahtne izpremembe. Ta korisna in vsakemu potrebna knjiga se dobi v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**

Naročajte „Slovenca“!

Po svetu.

Češke in poljske deklislike gimnazije. Štatistika, ki jo je izdalo naučno ministrstvo, izkazuje vsega vkup 5 deklislih gimnazij čeških (3 na Češkem, 2 na Moravskem), pa 26 poljskih deklislih gimnazij v Galiciji! Na čeških gimnazijah je bilo 941 dijakinj, na poljskih pa 3731 študentovk. Če pomislimo na veliko razliko, kar se tiče analfabetizma v Čehih in v Galiciji, pa se nam pokaže v Galiciji ista slika kakor na Ruskem. Tudi v Rusih so bile deklislike srednje in visoke šole že davno v kar najlepšem razcvetu, dočim so bile ljudske učilnice še v žalostnem stanju, rekli bi v povojih. Ako je nivo češkega ljudstva višji nego poljskega, je pa zato nivo poljske inteligence višji nego nivo češke inteligence.

Marjaviti. Poljska verska sekta, Marjaviti, ima dobiti po poljskih petrograjskih poročilih večjo svobodo za razširjevanje svojih nauk, pa tudi vladno denarno podporo. Pomočnika upravitelja marjavitskih župnij v Rusiji, škofa Romana Próchniewskega, je nedavno tega sprejel car v avdienci. Marjaviti imajo sicer katoliški obred, ali papeža ne priznavajo, so za zblizanje s pravoslavjem in so Rusom naklonjeni. Za zgradbo cerkva, pri katerih imajo svoje poljske šole, imajo dobiti državno posojilo 200 tisoč rubljev. Finančni minister je baje dovolil posojilo. Marjaviti nameravajo tudi v Petrogradu, kjer je poljska naselbina, pričeti s svojo delavnostjo.

Belgrad.

V srednjem veku je imel Belgrad velik pomen kot vrata med Ogrsko in Turčijo; še v 18. stoletju je slovel kot ena najmočnejših trdnjav v Evropi.

Belgrad leži ob izlivu Save v Donavo, na desnem bregu obeh rek, katerih prva je ondi široka 400 metrov, druga pa 750 metrov. Ravno ti dve plovni reki dajeta mestu njegov pomen. Velika železniška proga Budimpešta—Sofija—Carigrad, oziroma Budimpešta—Niš—Skoplje—Solun vodi preko srbske prestolnice, ki je s svojimi 70.000 prebivalci tudi najboljjudnejše mesto srbske kraljevine.

Kolikor je še danes belgrajskih utrdb, izvira večinom iz časa avstrijskega gospodstva od 1718. do 1739. leta, in obstoje iz zgornje in spodnje trdnjave. Gornja trdnjava leži na 50 metrov visoki apnenčevi planoti, ki se strmo dviga iznad Save; trdnjavsko jedro obdaja nasip, jarek in posamezne utrdbe v ospredju. Spodnja trdnjava — Palanka, — ki je danes popolnoma razpadla, leži ob vnožju iste apnenčeve planote, neposredno ob obeh rekah.

Južno in vzhodno od gornje trdnjave se razteza mesto.

Kot trdnjava Belgrad danes ne pride v poštev; sedanje utrdbe bi se večstranskemu obstreljevanju iz modernih težkih topov ne mogle ustavljati.

Edina stalna zveza med tostran in onostran Save in Donave je 460 metrov dolgi in 4 in pol metra široki železniški most čez Savo, ki se nahaja nasproti gornji trdnjavi.

Kako brezpomembne so belgrajske utrdbe, priča najbolj dejstvo, da se je srbski dvor z vlado in vsemi oblastmi ter vojaštvom iz vsega početka umaknil v notranjost dežele, in sicer v Niš.

Kragujevac.

Kragujevac je v zračni črti oddaljen od Belgrada približno 95 kilometrov. Z železnico se pelja iz Belgrada v Lapovo in potem po stranski progi, katere končna postaja je Kragujevac.

Kragujevac je okroglo mesto in šteje danes nad 20.000 prebivalcev. Do leta 1842. je bila tu prestolnica srbskih knezov. Celokupno kragujevsko okrožje meri 2300 km² in šteje 200.000 prebivalcev.

Ko je Turčija 3. oktobra 1813 strla Karagjorgjevo revolucijo, je Karagjorgje pobegnil na avstrijska tla. Ostal je pa v deželi Miloš Obrenović, ki je bil nato imenovan za načelnika in rudniškega in kragujevškemu okrožju.

Kasneje so srbski knezi preložili svojo prestolnico v Niš in potem v Belgrad, nakar je Kragujevac izgubil vsak političen pomen. Toliko večja pa je zadnja leta postala njegova važnost v vojnem ozirju.

Proda se iz proste roke nadstropna zidana hiša

RAZGLAS DELOVITE NAPOVEDBE IN SKLICA C. KR. ČRNE VOJSKE.

Uradni list priobčuje: Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je blagovolilo Najviše zapovedati napovedbo in sklic c. kr. črne vojske v črnovojnih okrajih Gradec št. 3, Celovec št. 4, Pazin št. 5, Maribor št. 26 in Ljubljana št. 27.

1. Na črnovojno službo se s tem sklicujejo: 1. Vse črni vojski zavezane osebe, katerim so bile podeljene črnovojne namembnice in kojih kraj namembe (prihoda v službovanje) je v enem izmed gori imenovanih črnovojnih okrajev; odriniti morajo v službovanje, kakor veleval njihova namembnica; 2. nastopno oznameni črnovojni zavezanci; najdalje v 24 urah po objavi tega razglašava v občini bivališča morajo oditi iz te občine in kar najhitreje priti v službovanje, in sicer: a) vsi 37letni in mlajši, ki morajo po svoji črnovojni prehodnici v tekočem letu priti v službovanje: k pešpolkom št. 7, 17, 27, 47, 87, 97, k bataljonom poljskih lovcev št. 7, 8, 9, 20, k dragonskemu polku št. 5, k polkom poljskih topov št. 7, 8, 9, k polku poljskih havbic št. 3, h gorskemu topničarskemu polku št. 3, k diviziji težkih havbic št. 3, k trdnjaskemu topničarskemu polku št. 4, k saperskemu bataljonu št. 3, k pionirskemu bataljonu št. 3, k trenski diviziji št. 3, k zdravstvenim oddelkom št. 7, 8, 9, k razvidnosti zalogi topničarskega orožja v Gradcu, k vojaškimi oskrbnim skladiščem v Gradcu, Gorici, Celovcu, Ljubljani, Mariboru, Pulju ali Trstu, k c. kr. deželno-brambovskemu pešpolkom št. 3, 4, 5, 26, 27, končno k c. kr. deželno-brambovski diviziji poljskih havbic št. 22, in c. kr. deželno-brambovski diviziji poljskih topov št. 22 naravnost v dotično, v njihovi črnovojni prehodnici na strani 3 vpisano oborožno (opremno) postajo; b) vsi ostali 42letni in mlajši, ki so služili v vojski, v vojni mornarici, deželni brambi (deželni strelci) ali v crozništvo, ako bivajo (stanujejo) stal-

no v črnovojnem okraju Ljubljana in morajo po svoji črnovojni prehodnici v tekočem letu priti v službovanje k črnovojnemu okrajnemu poveljstvu (podružnici) bivališča, naravnost k črnovojnemu okrajnemu poveljstvu št. 27 v Ljubljani; pod a) in b) oznamene osebe, ki so po svoji črnovojni prehodnici klasificirane za »nesposobne za orožje«, so oproščene, da jim ni treba priti na službovanje v orožju; 3. za delovne namene potrebni črnovojni zavezanci, ki jih je določil občinski predstojnik; naročilo za odhod v kraje porabljanja prejmejo od občinskega predstojnika svojega bivališča. 4. V premogovnikih uslužbeni črni vojski zavezani delavci, ki po spredaj stoječih določilih niso sklicani na službo v orožju, ter vsi črni vojski zavezani delavci železniških delavnic; določeni so za službovanje v svoji navadni lastnosti na dosedanem stalnem kraju porabljanja. Vse po sprednjem zaukazu ne sklicane črni vojski zavezane osebe in korporacije se sklicujejo po potrebi z razglasom ali s pozivnicami ali s posebnim poveljem. — II. Obča določila. 1. V službovanje odhajajoči črnovojni zavezanci imajo na Avstrijsko-Ogrskem ter v Bosni in Hercegovini po železniceh in parnikih prosto vožnjo, ako pokažejo vojaško izkazno listino (črnovojno prehodnico, namembnico ali pozivnico); tisti, ki nimajo v rokah take listine in se morajo za prehod v službovanje poslužiti železnice ali parnika, naj se pred odhodom zglase pri občinskem predstojniku bivališča, ki jim podeli poverilnico za prosto vožnjo. 2. V službovanje odhajajoči črnovojni zavezanci naj vzamejo s seboj svoje čevlje, ki so jim popolnoma prav, za prva dva dneva živila, potem v mrzlem letnem času tudi toplo spodnjo obleko (perilo). 3. Črnovojni zavezanci, ki so stalno naseljeni v inozemstvu ali začasno bivajo tam, morajo njihovi svoji ali posredniki takoj obvestiti o napovedbi in sklicu črne vojske. 4. Po zakonu z dne 26. decembra 1912. leta (drž. zak. št. 237) upravičenim svojcem črnovojnih zavezancev, ki so odrinili v službovanje, gre prispevek za preživljanje iz državnih novcev. 5. Kdor ne sluša sklica za črnovojno službo, se strogo kaznuje po obstoječih zakonih. Od c. kr. okrajnega glavarstva.

Išče se snažno

stanovanje

s tremi sobami in pritklinami za mesec november. Naslov naj se naznanijo upravništvu „Slovenca“ pod št. 2373.

Med

zlatorumen trčan, zjamčeno čist v deželah s 4 1/2 kg vsebine razpošilja po K 8-50. Čebelarna 3944 Ilirska Bistrica.

hiša

z gospodarskim poslopjem, z novo kovačnico, sadonosnik, njive in travniki, hiša pripravna za vsako obrt na lepem obljudenem kraju. — Kršnaves, p. Doberlaves (Koroško). Peter Žilbar p. d. Kandur, posestnik. 23-5

Službe išče

izobražen mož, 35 let star, popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, v kakš odvetniški ali notarski pisarni ali pri kakem privatnem podjetju. Plačilo po dogovoru. Naslov pove upravništvu „Slovenca“ pod št. 2368.

Sprejme se na malo posestvo oženjen

viničar

Opraviti 5 do 7 glav živine. Vinograd en oral. Plača mesečno 70 K in uporaba njive. Naslov pove uprava lista št. 2418.

Iščeta se v večjo trgovino z mešanim blagom krepak

učenec

s primerno šolsko izobrazbo in trgovski sotrudnik

ki je popolnoma vešč slovensčine in nemščine. Pismene ponudbe na tvrdko Karl Deschman, Železna Kapla na Koroškem. 2420

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“ Gorica, Tržaška ul. 26, prej pivovarna Gorjup. Velika eksportna zaloge dvokoles, švalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. itd. 1190 F. BATJEL Gorica, Stolna ulica št. 2-4. zofaja na obroko. Ceniki franko.

Potrži najglobokeje žalosti naznamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našo iskreno ljubljeno nepozabno soprogo gospo

Heleno Debevc roj. Turk

ki je danes dne 28. julija v 40. letu svoje dobe po dolgi mučni bolezni, previdena večkrat s sv. zakramenti za umirajočo, izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne rajnice bo v četrtek dne 30. julija ob 10. uri dopoldne.

Svete maše zadušnice brale se bodo v župni cerkvi sv. Jerneja v Begunjah.

Blago rajnico priporočamo v požobno molitev in blag spomin.

Begunje pri Cerknici, dne 28. julija 1914. 2432

Andrej Debevc, posestnik, soprog.

Franc, Sofija, Amalija, Anton, otroci.

Marija, Marjeta, Ana, Angela, sestri.

Bš 226

Tovarniška zaloga za alpske dežele v Ljubljani. — Pisarna Hilbert Pečovnik.

Erdal

Kremo za čevlje.

Nogavice in druge pletenine, dalja perilo, ovratnike in v to stroko spajajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10

Solidna postrežba

Hotel „Lloyd“

z restavracijo in najlepšim vrhom

1548

Karol Tausas, hotelir, Sv. Petra cesta št. 7.

Sprejemajo se tudi vedno ukazeljne gospice za pouk v kuhji.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. s. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149— Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496-17 V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava življensko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštnine prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Na prvi pogled

spoznaš na fini izdeljavi, da je blago od prve ljubljanske trgovine z urami, zlatnino in srebrnino

F. ČUDEN

Ljubljana 80 — Prešernova ulica 1.

Predmeti poletne sezije so

žepne budilke, ure v zapetnicah, manšetni gumbi, moderne zapone itd.

Tovarniška znamka „Union“.

Tvrdka F. Čuden je samo Prešernova ulica 1. in že 10 let nima na Mestnem trgu podružnice.

Zahtevajte nov cenik.

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železobetonske mostove, stropne itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam deščice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tihoča se dela, pohištvno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povoljno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo strešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z drž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Telefon 299.

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLACNO

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga, se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skabernè,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno!

obstoja od leta 1883.

Uredno nizke cene!

Kneza Auersperga
radioaktivno
kopališče

Toplice na Kranjskem

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne vode na dan. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija, masaža, s komfortom opremljene sobe, izvrstne restavracije. — Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ishias), nevrastenija, histeria, ženske bolezni itd. Prospekte daje kopališko ravnateljstvo Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

2188

Največja izbira švicarske vezenine!

Dobro platno in tkanino

za perilo, posteljne garniture,
nevestine opreme, zanesljivo
dobre kvalitete se kupi pri:

A. Šarc-u

lastnica Jadviga Šarc,

Ljubljana. Selenburgova ulica 5. Ljubljana.

Kompletne nevestine opreme od K 380— dalje.

Krojači in krojačice!

Tečaj za pri krojevanje

se prične dne 10. avgusta t. l.
Poučuje se pri krojevanje za moško
in žensko krojaštvo po zanesljivi
metodi: Naznanila sprejema:

Teodor Kunc

lastnik koncesij, šole za pri krojevanje
Ljubljana, Prešernova ul. 5.

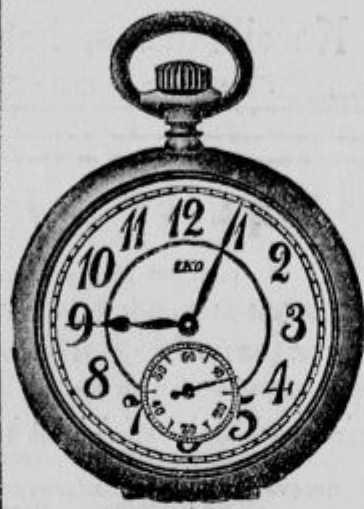
Damski modni salon za francosko
in angleško toaleta. 2371

Stavbni prostori.

Iz konkurznega sklada zapuščine
pok. dr. Evgena Gallatia, zdravnika v
Ljubljani se prodaja

5 stavbnih parcel

ob Elizabetni cesti; krasna lega, po-
sebno prikladno za vile. Proda se ta
prostor, ki meri 46 a 42 m², tudi skupaj.
Pojasnila daje upravitelj konkurznega
sklada, dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v
Ljubljani. 2395

Ne pustite se premotiti!

Samo: Mestni trg 25.

Kupite po nizki ceni in dobro pri sve-
tovoznani solidni tvrdki

H. Suttner

Ljubljana št. 2

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.
Tvrdka H. Suttner nima nobene podruž-
nice, ne v Ljubljani in ne drugod.
Zahtevajte moj novi povečani cenik zastoj
2012 in poštnine prosto.

Proda se nova

2407

hiša

v Zatičini na Dolenjskem 10 minut od cerkve,
20 minut od kolodvora. Krasna lega, na zdra-
vem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih
sob, kuhinja in 12 metrov dolg mostovž, 3 obo-
kane kleti. Streljivo, vodnjak, sadni vrt in pod-
vrtom vinograd s 3000 trtami in mnogo zem-
ljišča. Vse skupaj 2 orala. Vse polje pri hiši.
Pojasnila daje Ludovik Rikobelli, Zatičina 34.

SIR

dobro vležan, polnomasten po K 1'60
1751 pol masten po K 1'40

ima v zalogi:

Mlekarstva in sirarska zadruga v Logatcu.

Veliko gostilniško

obratno podjetje

v mestu na severni jezikovni meji
se pod ugodnimi pogoji da v najem
s 1. oktobrom 1914. Pojasnila daje
dr. Val. Rožič, blagajnik Mohorjeve
družbe, pošta Celovec, Koroško. 2406

Najfinije, zajamčeno
naravno, iz pasterizi-
zane smetane izdelano

ČAJNO MASLO

pristni, čisti
planuško eve-
tlični

MED

SIR

Emendolski
Groyski,
Tištski,
Edamski,
Roquefort,
Trapisten,
Gorgonsols.

Nadalje skuto, jajca, kuliano maslo in maslo za ku-
hanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevnih cenah
in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekarov
»Mlekarstva zveza« v Ljubljani, Kranjsko. 3742

ZALOGA

oseh vrst belega, bombaža-
stega, pristno platnenega,
perilnega blaga v oseh ka-
kovostih in širokostih.

Modni bombažasti in plat-
neni žepni robci itd.

Modna manufakturna trgovina ::

Janko Češnik

Stritarjeva ulica.

LJUBLJANA.

Lingarjeva ulica.

Prodaja radi prošle sezone svojo zaostalo zalogo modnega blaga za dame
in gospode po zelo znatno znižani ceni. Postrežba strogo solidna.